

Tilbygningen – en virtuel udvidelse af Thorvaldsens Museum

Af Line Esbjørn

En ung mand sidder og tegner Bertel Thorvaldsens selvportræt, han er ikke tilfreds med resultatet, sukker, krøller papiret sammen og kaster det på gulvet ned til de andre sammenkrøllede skitser. En af museets ansatte kommer ind i rummet og spørger hvad der foregår. Den unge mand undskylder; det er bare fordi han ikke kan finde ud af at tegne det værk. Det er som om det ikke vil tegnes. Museumsmanden forbarmer sig. Han forstår godt kampen med at nå frem til et resultat man er tilfreds med. Med sig har han nogle af Thorvaldsens originale skitsearbejder til Gratiernes, et motiv Thorvaldsen arbejdede med i flere versioner. Han viser dem

til den unge mand og de taler om, hvordan også Thorvaldsen måtte prøve igen og igen før han var tilfreds. Det ser ud som om den unge mand er ved at få modet igen. Han giver værket en chance til.

Denne episode udspiller sig hver eneste dag på Thorvaldsens Museum. Alle kan opleve det lille optrin, hvis de vover sig ind i museets tilbygning. Indgangen er nem at finde. Man går ind ad museets hovedindgang, forbi trapperne og drejer til højre ned ad korridorerne. Der finder man en publikumspc, taster sig ind på www.thorvaldsensmuseum.dk, klikker på *Tilbygningen* og vupti så er man der.

I Korridorerne vises en mosaik af 27 små film, der antyder nogle af museets mange historier. I filmene medvirker skuespillerne Martin Buch, Laura Drasbæk, Thure Lindhardt, Karen Lise Mynster og Tonny Landy.

Der er adgang til *Tilbygningen* via internettet. På museet kan man finde vej via publikums-pc'er i korridorerne i stueplan eller i *Det digitale værksted* i kælderen.

Plads til formidling

Tilbygningen åbnede i marts 2006 og er Thorvaldsens Museums udvidelse i det virtuelle rum. Afsættet for at gå i gang med projektet var at vi – som så mange andre museer – har pladsproblemer i forhold til de krav og forventninger publikum og vi

selv stiller til museumsformidling i dag. Mange museer vælger at bygge til, det hverken kan eller vil vi på Thorvaldsens Museum, hvor arkitekturen og opstillingen af Thorvaldsens værker og samlinger stort set ser ud som da museet åbnede i 1848.

Idéen om en virtuel udvidelse af museet begyndte at tage form i efteråret 2004, hvor vi ansøgte Kulturnet Danmark-puljen og fik midler til at udskrive en idé-konkurrence. Målgruppen skulle være de 14-18 årige. Med konkurrencen fik vi 18 meget forskellige bud på, hvordan en virtuel tilbygning kunne udformes. Der kom forslag om et mosaikunivers med chatrum, arkitektoniske 3D-modeller, der genskabte eller nyfortolkede det eksisterende museum, tegneseriemiljøer der genoplivede 1800-tallets Rom og København og meget andet. Forslagene gav afsæt for en række overvejelser om, hvad det var for et virtuelt rum vi ønskede at skabe. En diskussion, der blev nuanceret af konkurrence-deltagernes udefrakommende blik på de digitale muligheder for museet. Vi valgte at arbejde videre med kunst- og designgruppen Oncotypes forslag. Deres forslag imiterede ikke en fysisk rumlighed, men tog afsæt i den rumlighed, der karakteriserer internettet. I samarbejde med dem kunne vi skabe rum for formidling, der åbnede op for mange forskellige indgange til forståelsen af Bertel Thorvaldsen, hans kunst, samlinger og museum.

Fakta, fiktion og fri fortolkning

I *Tilbygningen* er der tre formidlingsafdelinger; *Arkivet*, *Korridorerne* og *Projektrummet*. *Arkivet* skaber rum for en fordybende museumsfaglig viden. Her kan man læse om værker, personer, perioder m.v. Man kan finde det man søger eller gå på opdagelse i de knapt 250 tekster om stort og småt, der findes her.

I *Korridorerne* vises 27 små film. Personerne i filmene påvirkes af den kunst de møder, mens de bevæger sig rundt på museet. Filmene kan kombineres på kryds og tværs, og når man som besøgende klikker rundt mellem dem, begynder mange af museets historier og myter at tage form. Filmene repræsenterer en fortællende fiktiv indgang til museet.

Projektrummet er de besøgendes eget sted. Her vises de unges fortolkninger af kunsten og museet. Indholdet bliver skabt i forbindelse med undervisningsforløb på museet, hvor elever udarbejder deres projekter i samarbejde med professionelle kunstnere og museets undervisere.

Tekster, projekter og film fra de tre rum er forbun-

det med hinanden via links. Hvis man f.eks. går i *Arkivet* for at læse om selvportrættet *Bertel Thorvaldsen stående ved Håbets gudinde*, vil man kunne finde links til korridorernes film om den unge mand, der forsøger at tegne netop dette værk. Man vil også finde links til elever, der har brugt værket i forbindelse med deres personlige projekter. Eleverne er selv med til at linke deres projekter til arkivtekster og film, så de veje, andre kan følge rundt i *Tilbygningen*, er ikke kun defineret af en museumsfaglig tankegang, men også af brugerne selv. De er med til at påvirke både indhold og form.

Hvem foretrækker hvad?

Vi har spurgt de unge brugere, hvilke af de tre formidlingstilgange de finder interessante, og vi får meget forskellige svar. Én foretrækker *Arkivet* »Hvor man kan få noget nyt at vide«, en anden skriver at »Det mindst interessante er *Arkivet* – Det er da klart ;-).¹ Med sådanne udsagn anskueliggøres det, hvor forskellige vores tilgange til kunsten kan være. Det der er en øjenåbner for den ene, er søvndyssende for den anden. Noget af det der gør *Tilbygningen* interessant i formidlingssammenhæng er, at den åbner op for mange forskellige tilgange til forståelsen af kunsten. Links mellem de forskellige behandlinger af det samme stof håber vi giver anledning til fordybelse, men også perspektivering.

Når unge kommer til orde

Med *Tilbygningen* åbner vi op for både den museumsfaglige tilgang til stoffet og brugernes subjektive udsagn. Vi insisterer på dialogen i stedet for monologen, og forventer en mere nuanceret formidling, når vi lader den museumsfaglige tilgang spille sammen med brugernes subjektive udsagn. Hele denne åbenhed for brugerinddragelse er interessant, og det kan diskuteres, hvad det er for en form for kunstformidling, det resulterer i. For at få en kvalificeret debat om dette, har vi indgået et samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitetsskole ved Aarhus Universitet om gennemførelsen af et mindre forskningsprojekt med titlen *Når unge kommer til orde*. Med dette projekt håber vi at få indsigt i, hvordan de unge egentlig forholder sig til de forskellige formidlingsmuligheder, vi stiller til rådighed, og hvordan de bruger det i udviklin-

gen af deres egne projekter. Vi vil også se på, i hvilket omfang der bliver tale om en dialog mellem museum og besøgende. Bruger de vores ekspertise og vi deres? Man kunne spørge »Hvem lærer hvad?«.

Støv i virtuelle verdener

Det er vigtigt at *Tilbygningen* bliver brugt og at formidlingen på stedet udvikler sig. Også virtuelle verdener kan støve til! Derfor bestræber vi os fortsat på at udnytte de muligheder, *Tilbygningen* har givet os, for at tilbyde spændende og nytænkende netformidling. I skrivende stund er vi ved at udvikle et fjerde rum kaldet *Værkstedet*. Det skal være samlingssted for on-line værkstedsaktiviteter af forskellig art. Den første aktivitet bliver et skulpturanalyseværksted, som vi udvikler i samarbejde med Odense Bys Museer og Vejen Kunstmuseum.

Vi passer på og viser frem

Uanset hvordan man vælger at arbejde med kunst, så er det som udgangspunkt noget der kræver tid og personlig indsats. Med *Tilbygningen* og museets mange øvrige formidlingstiltag, bestræber vi os på at stille vores indsigt i og erfaring med kunsten til rådighed for at hjælpe denne proces på vej. Den lille

filmiske episode, som blev skitseret først i denne tekst, kan være et billede på både den besøgendes og museets bestræbelser. Den besøgende må som den unge mand i filmen tegne, tænke, se – gøre alt det, der er nødvendigt for at værket til sidst begynder at åbne sig for ham. Vi som formidlende museumsinstitution, bærer gerne alt vores materiale og viden frem som hjælp for denne proces – som museumsmanden i filmen passer vi på og viser frem.

Kilde

Ung-til-ung-formidling på Thorvaldsens Museum, juni 2006 af stud.comm. Julie Maria Johnsen. Rapporten beskriver en empirisk undersøgelse af de første undervisningsprojekter, der gjorde brug af tilbygningens projektrum.

Note

1. I foråret 2007 vandt *Tilbygningen* to fornemme priser. Først guld for bedste danske multimedie produktion ved MCA Awards og siden Prix Möbius Nordica 2007 for bedste interaktive historiefortælling.

Fra 4. maj til 29. juli 2007 blev Thorvaldsens Museum og Oncotype inviteret til at udstille *Tilbygningen* på Biennalen for Kunsthåndværk og Design på Trapholt og Koldinghus. Og fra 31. august 2007 til 27. januar 2008 blev *Tilbygningen* udstillet på Kunstindustrimuseet i forbindelse med udstillingen »Oncotype – design til en åben digital kommunikationsform«.